

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

An mandatum moriendi Christus acceperit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

Ἐγὼ οὐκ ἔπειτα, non egere alio exhortatore. Hoc ergo modo precepto non egebat, sed cum patris voluntatem quā ipse ut homo obligabatur videret, statim idem, quod pater voluit: libere etiam actu reflexo voluit. Et hom. 68. in eo est, ut ostendat, eum non ita mandatum accepisse, ut ante nescierit, postea cognouerit, quem profanum vocat sermonem, illo enim Ariani utebantur. & homil. 75. iterum humano more loqui dicit: cum ait, se patris praecepta facere: ὁ γὰρ δῆπου ὁ νομοθέτης ὁ πᾶσι ἐπιτολᾷ ἐμελλε καίσεσθαι. non enim legislatorem sub lege esse oportuit. Nec enim ut Deus praeceptum accepit, nec ut homo sub Dei lege esse eum inconueniens fuit. Legem igitur impleuit, obediens vsq; ad mortem, sed legem non habuit cogentem, docentem, & qua egeret.

VERSUS 22.

Facta sunt autem Encenia in Ierosolymis: & hiems erat. Et ambulabat Iesus in templo, in porticu Salomonis.

QVÆSTIO I.

Quae encenia, quae porticus Salomonis?

§.1. Syrus appellat festum dedicationis סדרת הטהרה ghishda dechudata. Alii renouata, alii renouationem appellant. hoc est enim ἐγκαταστήσειν, enceniare. Ridicula deriuatio allata est à Carrensi. Ternae fuerunt templi dedicationes, tempore Salomonis, Zorobabelis, Maccabæorum, de postrema agitur. 1. Macc. 4. 45. describitur. Et incidit illis consilium bonum, ut destruerent illud: ne forte illis esset in opprobrium, quia contaminauerunt illud gentes, & demoliri sunt illud, &c. Ety. 59. Et statuit Iudas & fratres eius, & uniuersa Ecclesia Israel, ut agatur dies dedicationis altaris, in temporibus suis ab anno in annum, per dies octo, à 25. die mensis Casleu.

Magna solennitate agebatur. Thalmudici in tractatu de ritibus seruandis in diebus fortium, & dedicationis.

§.2. Machabæam esse dedicationem liquet: nam sola illa hyeme facta est, mense Kasleu, qui Nouembri & Decembri nostro responderet: & quia factum est die 25. mensis illud, sequitur nostro Decembri contigisse. Porticum Salomonis ita vocatam aiunt, quod secundi templi porticus ad similitudinem primi templi facta fuerit: & nomen vetus retinuerit. Verior est eorum sententia, qui mansisse porticum Salomonis arbitrantur. Ioseph. aduersus Apionem 4. porticus numerat. l. 2. [Quatuor porticus habuit in circuitu, ita & harum singulae propriam secundum legem habuere custodiam. In exteriorem itaque ingredi licentia fuit omnibus, etiam alienigenis. Mulieres tantummodo menstruatæ transire prohibebantur. In secundam vero porticum cuncti Iudæi ingrediebantur, eorumque coniuges, cum essent ab omni pollutione mundæ. In tertiam masculi Iudæorū, mundi & purificati. In quartam a sacerdotiis stolis induti sacerdotalibus, in aditum soli principes sacerdotum stola propria amicti.]

Salomonis porticum putat Baron. de qua l. 6. c. 6. [Duplices porticus omnes, quas columnæ sustentabant, quinque & vicinis cubitis altæ, de singulis saxis marmore candido, & laquearia cedrina protegebant, quorum naturalis magnificentia, quodque ligno interrasilierant, apteque coherebant, operæ precium spectatibus exhibebant. Nulloque aut pictoris, aut sculptoris opere extrinsecus ornabantur. Latæ autem triginta cubitos erant, omnisque gyrus earum, mensura sex stadiorum cum Antonia concludebatur.]

Firmum fuit opus illud, nec dubito quin templum propriè dictum eiusdem firmitatis fuerit; & tamen refectione eguisse satis constat. Quod si muti integri manserunt, tecta tamen cedrina exulta satis constat.

VERSUS 24.

Circumdederunt ergo eum Iudæi, & dicebant ei. Quousque animam nostram tollis? si tu es Christus, dic nobis palam.

QVÆSTIO I.

Cur Christum Iudæi circumdant?

§.1. Desideria & vota quibus ad Messiam aspirēt, palam ostentant, cum ergo in porticu versaretur, ita cingunt, ut euadere nō posset, quin responsū daret, si a Messiam sese profiteretur. iustam sibi causam laeuiendi, velut in perduellē oblatum ita indicabant. Animam nostram tollis, inquit, Syrus ברוך indicat, desideria differri, suspendi, anima .n. pro voto ac desiderio accipitur. Deut. 24. Iere. 22. Pl. 25. Ezech. 16. Pl. 104. Auide igitur expectare se Messiam simulant, modo palam ac libere id ipse profiteatur, ἐν παρρησίᾳ, Syrus תאמר גלית, aperte. Magna erat eo tempore Messiae expectatio, non pietate, sed odio Monarchiæ Romanæ. Alioqui etiam Iudæi suos quotidie spe Messiae consolabantur, & eius desiderium excitate conabantur. Quin ipsum quoque desiderium suum appellabant. Semper enim ab hostibus se adiutorio venturi Messiae protegendo docebantur, in expositione. Cantici Canticorum, c. 4. vbi dicitur: Mille Clypei pendenti ex ea, vel ירבעם super eum. Hunc in modum exponitur: ut dicant omnia sua in Messia desideria acquirere, omnia ab eo expectari.

Cum igitur omnes, & per omnes generationes salutem ab eo expectarent, adeo toti se clypeis muniendos per Messiam considerent, apertam confessionem ab eo poscunt.

VERSUS 25.

Respondit eis Iesus, Loquor vobis: & non creditis: opera quae ego facio in nomine patris mei, hæc testimonium prohibent de me.

QVÆSTIO I.

Quale sit testimonium operum?

§.1. Non admiranda dumtaxat opera facit, sed in nomine patris sui facit, patris potentia, & auctoritate vsus, quæ eadem est etiam filii, atque ut se filium esse demonstrat, Christus autem aduersus omnes calumnias inimicorum, opera sua obicit, quorum nullum malum, omnia vero diuinam in ipso virtutem testabantur. Miracula enim ne cessaria esse doctrinæ probandæ fatetur hoc loco Caluinus pag. 129: [Postea de operibus loquitur, ut duplicis contumaciæ illos conuincat: nam præter doctrinam luculentam habebant in miraculis testimonium, nisi Deo fuissent ingrati. Bis ergo repetit: non credere, ut coarguat ipsos sponte surdos esse ad doctrinam, cæcos ad opera, quod signum est extremæ a desperatione malitiæ.] Agnoscat ergo miracula & necessaria & sufficientia ad doctrinam.

Et Tertull. l. 2. aduersus Marcion. c. 5. Dei præscientiam, & potentiam ex operibus demonstrari docet. Nec immorabor huic articulo, præeunte definitione etiam ipsius